

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/77/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1221201020
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1221201020.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. X, E., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka - F. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. X, E., zastúpená: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, JUDr. Alexandra Karlíková, so sídlom Račianska 24E, 831 02 Bratislava, a otec - C. G. C. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, E., v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému a odobratie cestovného pasu maloletého matke, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 11P/22/2021-433 zo dňa 16.11.2022, takto

rozhodol:

- Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní **z a m i e t a**.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 11P/22/2021-433 zo dňa 16.11.2022 vo výroku I. zamietol v celom rozsahu návrh otca, ktorým sa domáhal zníženia výživného na maloletého A. B. na sumu 80 eur mesačne, zmeny úpravy (rozšírenia) styku s maloletým na prechodné obdobie štyroch mesiacov tak, že bude so synom tráviť tri víkendy v mesiaci s tým, že následne bude maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v 15-dňových intervaloch s neurčením výživného a odobratia cestovného pasu matke. Zároveň žiadal o uloženie povinnosti matke na zaplatenie sumy 3.000 eur ako kompenzácie, ktorý návrh bol vylúčený na samostatné konanie (uznesenie č.k.11P/22/2021-214 zo dňa 5.10.2021). II. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie zdôvodnil ustanovením § 26, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3, čl. 5 Zákona o rodine, § 157 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len "CMP") a § 4 ods. 1-3, § 17 ods. 2, 4, § 23 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 1 zákona č. 647/2007 Z.z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu. Uviedol, že § 78 ods. 1 Zákona o rodine ustanovuje hmotnoprávnu podmienku zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom v prípade zmeny pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len v prípade, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Nestačí len úvaha o neprimeranosti doteraz určenej výšky výživného. Ak by súd nemal preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky výživného, išlo by o neprípustné preskúmvanie, či reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia.

Právne relevantná pre rozhodnutie o podanom návrhu je len zmena spočívajúca vo výraznej, trvalej, nie krátkodobej alebo nepatrnej zmene okolnosti na strane dieťaťa alebo na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. Takouto zmenou môže byť napríklad podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu na strane subjektu oprávneného alebo povinného z vyživovacej povinnosti, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatná zmena výšky pravidelného príjmu jedného z rodičov, prípadne zmena počtu vyživovaných osôb u rodičov. Posúdením všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy, sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť podstatnú zmenu pomerov odôvodňujúcu zmenu výšky výživného. Pri rozhodovaní o zmene výšky vyživovacej povinnosti súd komplexne posudzuje všetky zmeny pomerov účastníkov, ku ktorým došlo od poslednej úpravy, pričom zohľadňuje aj starostlivosť o spoločnú domácnosť, ktorú je potrebné považovať za plnenie vyživovacej povinnosti. Pri určení výšky výživného vychádza aj zo zásady úmernosti, teda zo zásady, že životná úroveň dieťaťa sa má prispôbiť životnej úrovni ostatných členov rodiny. Poukázal na inštitút výživného, ktorý slúži na zabezpečovanie a úhradu osobných potrieb dieťaťa, pričom vyživovacia povinnosť rodičov k deťom predstavuje jeden zo základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. "Výživou" dieťaťa, na ktorú prispievajú obidvaja rodičia, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Zahrňuje aj uspokojovanie iných potrieb než je strava, napr. zdravotnú starostlivosť, lieky, ošatenie, hygienické potreby, cestovné, školské potreby, aktivity voľného času, či bývanie. Uviedol, že pri rozhodovaní o výživnom súd prihliada a berie do úvahy nielen schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, ich životnú úroveň ale i odôvodnené potreby dieťaťa a v akej miere o dieťa rodičia osobne starajú. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia a tento treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú jeho reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti, ako fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor a podobne. Možnosti rodiča taktiež ovplyvňujú aj objektívne okolnosti akými sú dopyt na trhu práce alebo ohodnotenie rovnakej pozície. Pre posúdenie povinného rodiča nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho potenciálne zárobkové možnosti dané okrem iného aj jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvo získaných vedomostí a pracovných skúseností. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť.

3. Na základe vykonaného dokazovania a porovnaním pomerov dôležitých pre určovanie výživného v pôvodnom i terajšom konaní mal preukázané, že na strane otca, matky ani dieťaťa nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného na maloletého. Konštatoval, že v čase posledného rozhodovania súdu o výške výživného matka pracovala ako vychovávateľka v ŠKD a dosahovala mesačný príjem cca 660 eur netto, bývala v 3-izbovom byte u svojich rodičov v spoločnej izbe so svojim synom, dedičstvom nadobudla polovicu záhrady v E., používala motorové vozidlo svojej sestry a hradila náklady súvisiace s jeho opravou a poistením. Mesačné výdavky matky predstavovali sumu cca 166 eur (26 eur/poistka Allianz, 38 eur/T-Com mobil, 102 eur/spotrebný úver). Priemerné mesačné náklady na maloletého v predošlom konaní matka vyčíslila vo výške 17 eur/MŠ strava, 26 eur/ZŠ - ZRPŠ, ŠKD, strava, 2 eur/drogéria, 20 eur/hračky, 4 eur/lieky, 15 eur/oblečenie, 15 eur/obuv, 172 eur/potraviny, 75 eur/benzín, údržba, 6 eur/lekár, 102 eur/mimoriadne výdavky, 31 eur/životné poistenie, 10 eur/sporiaci účet, 89 eur/nájomné, 10 eur/krúžky, 26 eur/parkovanie, poistenie motorového vozidla. Otec podnikal v reštauračných službách, jeho mesačný príjem činil cca 1.730 eur, z toho 530 eur platil za prenájom bytu na H. D. a 1.200 eur mal príjem z podnikania (v tomto príjme však neboli započítané nevyhnutné nákladové položky súvisiace s podnikaním). Býval s priateľkou a jej synom v 3-izbovom byte, ktorého vlastníčkou bola priateľka. Svoje výdavky vyčíslil za náklady na domácnosť 150 eur, mesačná splátka hypotekárneho úveru vo výške 406,19 eur, výživné na maloletého A. vo výške 100 eur, výdavky súvisiace s podnikaním vo výške 900 eur (nájom, elektrina, vodné, plyn, zdravotné poistenie). Maloletého zapísal na futbal a platil mu výdavky s tým spojené. Okrem 2-izbového bytu na H. D. otec vlastnil chatu v Španielsku a motorové vozidlo značky Opel Astra, rok výroby 2005. Rozsudkom č.k. 59P/13/2017-329 zo dňa 24.01.2018 súd určil otcovi výživné na maloletého v sume 150 eur mesačne, považujúc uvedenú sumu za súladnú so záujmom dieťaťa, vychádzajúcu z jeho odôvodnených potrieb, zodpovedajúcu možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca, keď matkou vyčíslené mesačné výdavky na maloletého považoval za neprímerané a vysoko nadhodnotené a neakceptoval výdavky na dieťa v sume 75 eur benzín a údržba, 102 eur mimoriadne výdavky, 31 eur životné poistenie, 10 eur sporiaci účet, 89 eur nájomné, 26 eur parkovanie a poistenie motorového vozidla.

4. Návrh otca na zníženie výživného vyhodnotil súd prvej inštancie ako neopodstatnený, majúc za preukázané, že od poslednej úpravy výživného (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.3.2018) do podania návrhu na zníženie výživného uplynula doba takmer troch rokov a do vyhlásenia rozhodnutia viac než 4,5 roka. Konštatoval, že v čase rozhodovania súdu sa v zásade nezmenili majetkové pomery ani u jedného z rodičov a ani jednému z nich nepridala vyživovacia povinnosť. Matke sa mierne zvýšil príjem a na pôžičku si zakúpila automobil. Ku zmene pomerov došlo na strane maloletého, ktorý nastúpil na druhý stupeň základnej školy, aktuálne je v šiestom ročníku a jeho bežné výdavky sa zvýšili v súvislosti s jeho prirodzeným rastom a zabezpečením jeho bežných potrieb, t.j. strava, ošatenie, platby za školské a mimoškolské aktivity. Mal za nesporný vzrast nákladov na stravu, ktoré v súvislosti s rastom a vekom maloletého nemohli od posledného rozhodovania súdu klesnúť. Predpokladané náklady na bežnú drogériu (pranie, čistiace prostriedky), kozmetiku, cestovné v MHD, kultúrne potreby maloletého v preteenage veku, záujmy maloletého, pomerné náklady na bývanie, svedčia o tom, že náklady na výživu a výchovu maloletého dosahujú minimálne sumu 250-300 eur mesačne. Pri zohľadnení zmeny pomerov u maloletého s prihliadnutím na výkon osobnej starostlivosti matky (zabezpečovanie bývania a starostlivosti o domácnosť, nákup ošatenia, zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, trávenia prázdnin a voľného času, záujmovej činnosti, školskej dochádzky a komunikácie so školou, ktorú maloletý navštevuje a pod.) dospel k záveru, že v čase vyhlásenia rozhodnutia neboli splnené zákonné podmienky na zníženie výživného a návrh otca v celom rozsahu zamietol. Poukázal na povinnosť oboch rodičov podieľať na výživnom pre maloleté dieťa v rovnakej miere. Uzavrel, že otec nepreukázal zmenu pomerov odôvodňujúcu zníženie výživného, ktoré nie je v záujme maloletého dieťaťa a bolo by v rozpore s nárastom jeho odôvodnených potrieb, ku ktorému za obdobie uplynulých cca 4 rokov došlo. Mal za to, že prípadné preukázané zníženie schopností a možností otca je vyvážené podstatnou zmenou pomerov u maloletého, ktorý v čase rozhodovania Okresného súdu Bratislava II v roku 2018 bol žiakom 1. ročníka (mal 6 rokov), aktuálne je žiakom druhého stupňa základnej školy (6.ročník) a je vo veku 11 rokov. Pôvodne určené výživné (v roku 2018) nie je neprimerané, navyše za situácie, keď minimálna mzda v Slovenskej republike na rok 2018 predstavovala 480 eur brutto, na rok 2021 až 623 eur brutto, za rok 2022 - 646 eur, pričom ponuka práce v E. F. (kde má otec trvalý pobyt), je vysoká. Konštatoval, že otcovi ani po ukončení prevádzky reštaurácie nič nebránilo hľadať si zamestnanie a vykonávať primeranú pracovnú činnosť, čo napokon aj urobil. Prihliadol na dôkazy založené v spise, z ktorých vyplýva, že otec v rozhodujúcom období, t.j. od januára 2021 do augusta 2022 dosiahol príjem 15.904,04 eur plus nemocenské 224,68 eur (čo spolu činí 16.128 eur), t.j. príjem priemerne mesačne 806,44 eur. V prechádzajúcom konaní vedenom pod sp. zn. 59P/13/2017 otec dosahoval z podnikania príjem 1.200 eur mesačne, deklaroval výdavky súvisiace s podnikaním vo výške 900 eur (nájom, elektrina, vodné, plyn, zdravotné poistenie) a netto príjem z prevádzky reštaurácie mal dosahovať vo výške cca 300 eur. Mal za to, že dosiať dosahovaný príjem otca zo zamestnania bol rozhodne vyšší a presahoval ním v návrhu tvrdenú sumu 700 eur netto mesačne. Hoci otcovi dňom 7.11.2022 skončil doterajší pracovný pomer uzavretý na dobu určitú (čo mohol vopred predpokladať) ustálil, že otec je schopný dosahovať primeraný príjem, nakoľko ide o zdravého muža v produktívnom veku, žijúceho v oblasti s vysokou ponukou práce. Prihliadol na to, že otec vlastní chatu v Španielsku, ktorú neužíva a z predaja ktorej by mohol preklenúť dočasné výpadky príjmu. Vzal do úvahy, že otec je jedným z dvoch dedičov bytu v I., ktorý ešte nie je prededený, pričom otec zjavne predpokladá, že k tomu v budúcnosti dôjde, nakoľko podľa jeho vlastných slov uhradza platby v sume cca 150 eur mesačne súvisiace s prevádzkou/údržbou tohto bytu. Konštatoval, že zníženie výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť, by malo byť len výnimočné a založené na výsostne objektívnych dôvodoch neschopnosti povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť z dôvodov, ktoré nemôže sám ovplyvniť, ktorými môžu byť napr. výrazné zhoršenie zdravotného stavu rodiča neumožňujúce mu naďalej vykonávať doterajšiu prácu. V opačnom prípade by zníženie výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť, znamenalo posunúť zodpovednosť povinného rodiča za zdravie a život dieťaťa na druhého rodiča, ktorý sa osobne o dieťa stará a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť k dieťaťu na hranici svojich možností. Uzavrel, že u otca sa nepotvrdili dôvody na zníženie výživného, keďže v uplynulom období dosahoval minimálne taký príjem, ako počas predchádzajúceho konania. S prihliadnutím na schopnosť otca pracovať, dosahovať primeraný príjem a skutočnosť, že osobnú starostlivosť maloletému neposkytuje, považoval navrhované zníženie výživného na sumu 80 eur, resp. 40 eur za nedostatočné k tomu, aby si otec riadne plnil zákonnú vyživovaciu povinnosť. Mal za to, že aj prípadné zníženie príjmu otca a nárast jeho výdavkov oproti predchádzajúcemu konaniu, je vyvážené zmenou pomerov na strane maloletého (prechod na vyšší stupeň školy, vek, rast a vývin). Na výdavky otca týkajúce sa splátky úveru 65 eur mesačne, resp. výdavky na prípadné iné ním tvrdené (ale nepreukázané) dlhy neprihliadal, keďže výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Hypoúver vyhodnotil ako tzv. investičný výdavok otca na jeho výlučný majetok. Uviedol, že otec v konaní potvrdil konečnú splatnosť úveru cca za 14 rokov, pričom je všeobecne známe, že v prípade dočasnej insolventnosti dlžníka je možné dohodnúť sa s bankou na odklade, resp. znížení splátok úveru, či predĺžení jeho doby splácania. Otec by mal preto uvažovať nad znižovaním jeho výdavkov, pretože výživné na maloleté dieťa je prvoradou povinnosťou rodiča.

5. Návrh otca, ktorým sa domáhal rozšírenia styku s maloletým na tri víkendy v mesiaci aj s prespatím, resp. zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, nevyhovel prihladajúc na genézu rodinných vzťahov, konflikt rodičov, vek maloletého a jeho jednoznačný postoj k realizácii styku (už v teraz nastavenom rozsahu) a k striedavej osobnej starostlivosti. Mal za zrejmé s prihladnutím na správy psychológa, pohovor s maloletým realizovaný kolíznym opatrovníkom, jeho výsluch na súde, záverečnú správu z výchovného opatrenia, že psychický stav maloletého (tikové a úzkostné prejavy) je tak krehký, že akýkoľvek vonkajší tlak na rozšírenie jeho styku s otcom, resp. zmenu zverenia, by bol kontraproduktívny a viedol by k zhoršeniu situácie. Vyslovil názor, že za daných okolností je skôr potrebné rešpektovať vyjadrený názor maloletého a dôverovať v odporúčania psychologického poradenstva. Nemožno predpokladať, že autoritatívne rozhodnutie súdu o povinnosti maloletého stretávať sa s otcom vo väčšom rozsahu, resp. o jeho zverení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov môže byť tou skutočnosťou, ktorá sa úspešne podpíše na obnovení jeho vzťahu k otcovi. Apeloval na otca, aby prehodnotil svoj postoj k pochopeniu dôvodov odmietania maloletým a pokúsil sa o vyvinutie nenásilnej aktivity smerom k obnoveniu dôvery a vzájomných vzťahov s ním (list, pohľadnica, zaslanie darčeka a pod.). Tiež apeloval na matku, aby prispievala k upokojeniu rodinnej situácie a posilňovaniu dôvery maloletého vo vzťahu k otcovi, prípadne aj s využitím odbornej pomoci, a aby prehodnotila svoj postoj k rešpektovaniu role otca ako rovnocenného rodiča. Konštatoval, že napriek výzve uznesením č.k. 11P/22/2021-252 zo dňa 21.7.2022 otec neodstránil vady návrhu spočívajúce v tom, že tento nebol dostatočne určitý, avšak nakoľko v konaní bolo možné pokračovať, o návrhu otca rozhodol meritórne jeho zamietnutím. S prihladnutím na obsah vyjadrení otca v tomto konaní pre úplnosť uviedol, že predmetom konania nebol nútený výkon aktuálneho súdneho rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým (č.k. 59P/13/2017-329 zo dňa 24.01.2018, ktoré sa týmto rozsudkom nemení), ale výlučne návrh otca na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému.

6. V súvislosti s návrhom otca na odobratie pasu matke, "kým sa nevyjasní kritická situácia jeho syna" poukázal na ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 647/2007 Z.z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého je cestovný pas ako cestovný doklad verejná listina, ktorou občan preukazuje svoju totožnosť, štátne občianstvo a ďalšie skutočnosti v ňom uvedené. Možnosť odňatia cestovného dokladu je upravená v § 23 až 26 citovaného zákona výlučne z taxatívne uvedených dôvodov, a to policajným orgánom. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že na odňatie cestovného pasu matke nemá zákonný podklad. Prihladol tiež na skutočnosť, že na vydanie pasu maloletej osobe podľa § 17 ods. 2 až 5 citovaného zákona stačí súhlas jedného zákonného zástupcu dieťaťa, pričom aj maloleté dieťa ako občan SR môže byť držiteľom dvoch platných cestovných pasov. Na základe uvedených dôvodov návrh otca aj v tejto časti zamietol.

7. Návrhu otca na ustanovenie nezávislého psychológa, ktorého by on súkromne platil, so zárukou jeho profesionality, nevyhovel. Účelom ustanovenia psychológa malo byť ustálenie príčiny odcudzenia maloletého z dôvodov na strane matky ako aj to, aby psychológ "priviedol dieťa k prehodnoteniu a uprednostneniu lásky, ktorú vždy mal otec k synovi a syn k otcovi". Konštatoval, že práve za účelom zlepšenia komunikácie rodičov a akceptácie postavenia druhého rodiča, ako aj za účelom posilnenia vzťahu medzi maloletým a otcom a obnovenia pravidelného styku maloletého s otcom bez prítomnosti matky uznesením č.k. 11P/143/2021-18 zo dňa 30.09.2021 nariadil výchovné opatrenie, ktorého účel sa však nepodarilo naplniť aj z dôvodov na strane otca.

8. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. a/, b/, e/, f/ a g/ CSP. Uviedol, že sú porušované jeho základné práva rodiča, keď mu nie je umožnené podieľať sa na výchove maloletého a stretávať sa s ním. Namietal, že súd prihladal na vyjadrenie maloletého dieťaťa, ktoré je vo veku 11 rokov, a dal prednosť vyjadreniu dieťaťa pred vyjadrením otca. Vyslovil názor, že dieťa v tomto veku je vysoko zraniteľné v jeho túžbach, ktoré mohla matka a jej prostredie manipulovať za sebeckými účelmi pre matku. Pre súd by nemalo byť

rozhodujúce len počúvať dieťa a nedávať prednosť požiadavke otca, keď maloletý žije s matkou a s otcom sa nevidel už po dobu 3 rokov. Nie je vinný za to, že maloletý má tiky, o čom sa dozvedel až na súde, keďže matka ho o maloletom neinformovala. Namietal, že súd sa vyhol otázke dodržania zákonov o právach dieťaťa, pričom súkromný život rodičov nie je predmetom, ktorý musí byť uvedený v tomto rozhodnutí. Poukázal na to, že matka už v minulosti porušila súdnu dohodu a odmietla mu vrátiť syna z dôvodu trvalého únosu. Súd nechal do úvahy povinnosti maloletého dieťaťa, ktorými je rešpektovanie otca, keď táto povinnosť musí vždy prevládať, avšak v tomto konaní bola bagatelizovaná. V konaní predložil dokumentáciu o tom, že matka nereaguje na jeho telefonáty, emaily, nechce prísť s maloletým do jeho bytu, nerešpektuje rozhodnutie súdu, ani otca samotného, bez oprávnenia cestuje s maloletým mimo územia Slovenskej republiky, nerešpektuje stretnutie navrhované psychologičkou, nekontaktuje ho ohľadne žiadneho aspektu týkajúce sa maloletého. Vyslovil domnienku, že nielenže mu bola odmietnutá pomoc, ale v konaní je podporovaná nerovnosť v postavení rodičov. Maloletý nepotrebuje psychológov, ani svedčiť pred súdom, ale potrebuje otca. Namietal, že neboli splnené procesné podmienky v konaní a zo strany súdu vnímal diskriminačné zaobchádzanie, nakoľko mu nebol poskytnutý prekladateľ zo slovenského jazyka do španielskeho jazyka, o ktorého požiadal. Uviedol, že ako cudzí štátny príslušník s bydliskom na Slovensku sa musí deklarováť v slovenskom jazyku, v technickej forme a jeho osoba cudzinca nebola z tohto pohľadu rešpektovaná. Mal za to, že slovenská justícia neposkytuje bezplatného advokáta, ako je to vo väčšine krajín Európskej únie pre ľudí ako je on, s nízkymi ekonomickými zdrojmi. Zdôraznil, že maloletý chce byť s otcom, avšak súd poukazuje na platnosť predchádzajúceho rozhodnutia o styku napriek tomu, že má vedomosť o tom, že so synom sa nemá možnosť kontaktovať. Keď mal s maloletým dobrý vzťah, ako rozhodujúci dôkaz bolo preukazované duševné týranie maloletého matkou a jej odmietanie prepojenia otca s dieťaťom založenom na dobrovoľnosti. Namietal, že hoci súd uvádza, že maloletý chce byť s otcom, nerobí prakticky nič pre to, aby sa dieťa k nemu vrátilo. Za nejasné považoval závery psychologičky, že dieťa nechce byť s otcom. Mal za to, že nie je na mieste pokračovať vo vykonávaní benevolentnej právomoci matky v zmysle moderačnej právomoci, keď všetko nasvedčuje porušeniu základného práva dieťaťa. Nesúhlasil so zamietnutím návrhu na zníženie výživného, pretože výživné vo výške 150 eur bolo určené v čase, keď mal v reštauráciu, aktuálne je situácia iná. Ním predkladané doklady o príjme vo výške 700 až 850 eur netto a jeho výdavky boli objasnené a tieto presahujú sumu 600 eur mesačne, keďže spláca hypotéku a má fixné výdavky. Pred súdom objasnil dôvody prečo nemá prácu, vysvetlil, že zmluva uzavretá na 2 roky už skončila, a napriek tomu mu bolo naznačené, že výživné vo výške 150 eur musí platiť, aj keby nemal príjem. Poukázal na to, že matka vyčíslila výdavky na maloletého, ktoré nepresiahli sumu 50 eur mesačne. Pripomenul, že matka býva s ďalšími dvomi ženami, neplatia hypotéku, vynakladajú výdavky na komunitu. Žiadal o dodržiavanie zákonov tak, aby matka bola nútená vrátiť maloletého otcovi, ktorý má pre dieťa vytvorené podmienky vo vlastnom dome a má právo na styk s ním. Žiadal, aby si matka plnila povinnosť a každý týždeň mu posielala e-mailom zoznam každodenných aspektov maloletého, čo sa týka jeho zastupovania a jeho činností a aby bola nútená vrátiť mu ukradnuté tri roky. Uviedol, že nakoľko aktuálne nemá prácu a s ohľadom na predložené dôkazy týkajúce sa nákladov na maloletého, žiada o zníženie výživného a verí, že mu bude odpustený aktuálny dlh na výživnom z dôvodu jeho nezamestnanosti a nemožnosti stýkať sa so synom, ktorého mu matka uniesla a na výchove ktorého sa nemôže podieľať. Doplnil, že na Vianoce poslal matke email, odpoveď nedostal, maloletý si ho zablokoval na telefóne a situácia sa zhoršila.

10. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne navrhla odvolanie otca v celom rozsahu zamietnuť a napadnutý rozsudok potvrdiť. Argumenty otca uvedené v odvolaní považovala za účelové, ničím nepodložené a nezakladajúce sa na pravde. Mala za to, že súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil, vykonal rozsiahle dokazovanie a správne posúdil skutkový stav. Uviedla, že otec stratil kontakt s maloletým svojou nečinnosťou a nezáujmom, jeho záujem je účelový, keď sa vždy začne ozývať v čase, kedy sa dozvie, že má prebiehať súdne konanie a jeho cieľom je neplatiť výživné na maloletého. Otcovi umožňovala styk s maloletým a to formou náhradných termínov, otec zobral maloletého vždy k inej partnerke podľa toho, s kým práve žil, hoci tvrdil, že má vlastný byt v E.. Otec má ďalšie tri deti, o ktoré tiež neprejavuje záujem, nechce ich ani uznať, neplatí výživné, jeho dlh na výživnom pre maloletého k dnešnému dňu činí 2.020 eur, maloletému neposkytuje žiadne darčeky a celú starostlivosť o dieťa zabezpečuje ona. Otec maloletého citovo vydieral a keď s ním trávil čas, venovali sa mu jeho partnerky. Námietky otca voči postupu súdu prvej inštancie považovala za účelové a neprijateľné.

11. V podaní zo dňa 19.04.2023 (doplnenie odvolania) otec žiadal napadnutý rozsudok zmeniť tak, že bude uznaná skutočnosť, že matka nerešpektuje a nedodržiava rozsudok súdu z roku 2018 o styku, maloletému zakazuje komunikovať s otcom a vytvára prekážky v tejto komunikácii. Žiadal zaviazat' matku k dodržiavaniu súdneho rozhodnutia a nevytváraníu prekážok a poskytovať mu informácie o maloletom. Výšku výživného navrhol zmeniť na sumu 50 eur mesačne. Zotrvál na svojich procesných námietkach. Mal za to, že boli porušované normy medzinárodného práva, rozhodnutia ESLP, § 24 Charty základných práv Európskej únie a to právo dieťaťa pravidelne udržiavať osobné vzťahy a priame kontakty so svojím otcom a matkou. Namietal, že súd zohľadnil iba záujmy matky, na záujmy otca a maloletého neprihliadal. Zdôraznil, že matka mu zakázala vidieť maloletého, zablokovala si jeho číslo, keď prišiel na stretnutie so synom, nikto mu neotvoril byt, o čom predložil dôkazy, ktoré neboli pri rozhodovaní zohľadnené. Jeho práva v konaní boli bagatelizované a súd neprihliadal na § 43 Zákona o rodine a povinnosť dieťaťa prejavovať otcovi úctu a rešpektovať ho. Poukázal na správu zo dňa 22.06.2022, z ktorej vyplýva, že psychologička A. A. J. strávila s rodičmi menej ako 10 stretnutí a s maloletým len jedno stretnutie. Podľa jeho mienky, psychologička reagovala na tento prípad veľmi povrchno, postavila sa na stranu matky a nechcela pomôcť vyriešiť konflikt medzi rodičmi, ktorým trpí maloletý. Zásah psychologičky skôr ohrozoval duševný vývoj maloletého ako napomáhal pri riešení konfliktov, pričom súd pri rozhodovaní zohľadnil iba závery psychologičky A. A. J.. Poukázal na to, že existujú odkazy poskytnuté inými psychológmi, ktorí tvrdili, že je potrebné komunikovať medzi otcom a maloletým, čo je zaznamenané v certifikátoch poradenskej psychologičky C. F. I. a psychologičky C. K. L.. Súdu prvej inštancie vytkol, že nevyhovelo jeho žiadosti o určenie iného psychológa, výdavky ktorého bol ochotný uhradiť. K rozhodnutiu o zamietnutí jeho návrhu na zníženie výživného uviedol, že pracovná zmluva mu skončila v novembri 2022, nepoberá žiadnu sociálnu pomoc, nemá príjem, ale musí platiť hypotéku za byt a účty za energie, ktoré informácie súdu poskytol, avšak tento ich nezohľadnil. Uviedol, že nemá vedomosť o tom, na čo boli použité peniaze, ktoré posledné tri roky platiť titulom výživného, pretože matka mu neposkytla žiadne informácie o maloletom. Prístup súdu v tomto smere považoval za diskriminačný. V podaní zo dňa 27.04.2023 zdôraznil, že psychologička A. A. J. nezohľadnila dlhotrvajúci konflikt a veľké nezhody medzi rodičmi. Matka maloletého spolu so starou matkou neustále obracia proti nemu, maloletý preto nemá skutočnú predstavu o tom, čo k nemu otec cíti a že ho veľmi miluje. Snahou matky je vymazať otca zo života dieťaťa. Uviedol, že podľa výpočtu mesačných výdavkov na maloletého matka uviedla sumu 112,86 eur ako vyplýva z bodu 11. napadnutého rozsudku a nie sumu 150 eur. Zdôraznil, že obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu. Potvrdil, že má dlh na výživnom, ktorý musí splatiť spolu s trovami exekučného konania. V ostatnom zotrval na svojich tvrdeniach.

12. Matka v podaní zo dňa 05.05.2023 považovala vyjadrenia otca za účelové, nepodložené a plné rozporov. Poukázala na to, že otec namieťa, že neovláda slovenský jazyk, pritom podania vyhotovuje v slovenskom jazyku aj s odbornou terminológiou. Otec tvrdí, že nemá príjem, na druhej strane uvádza, že má nehnuteľnosť, s ktorou má spojené iné náklady a platí hypotekárny úver. Zdôraznila, že otec stratil kontakt s maloletým svojou nečinnosťou a nezaujmom. Upozornila, že dňa 14.04.2023 začalo exekučné konanie pod sp. zn. 63Ek/812/2023 v prospech oprávneného maloletého A. a dlh na výživnom činí 2.137 eur.

13. Podaním dňa 23.05.2023 otec uviedol, že so synom mal dobrý vzťah, avšak matka pred tromi rokmi začala maloletého ovplyvňovať proti nemu, hovorila mu nepekne veci a presviedčala ho, že otec ho nemá rád. Na jeho komunikáciu matka nereagovala a v čase návštev mu neotvárala dvere, ak so synom odišla do zahraničia, nepožiadala ho ani o súhlas a neoznámila mu to. Negatívny vplyv matky na maloletého spôsobil, že maloletý začal mať nervózne tik. O synovi nemá žiadne informácie ani ohľadom školy, ktorú navštevuje, ani o jeho zdravotnom stave. Má len jedného syna, preto tvrdenia matky o ďalších deťoch považoval za ohováranie. K výživnému poukázal na príjmy matky a jeho finančnú situáciu. Matka dieťaťa navyše žije v byte svojich rodičov, neplatí žiadnu hypotéku, iba účty za energie. Nesúhlasil s rozhodnutím súdu o výživnom. Podaním zo dňa 14.06.2023 vyhodnotil tvrdenia matky, resp. jej právneho zástupcu ako nepravdivé, ničím nepotvrdené a nepreukázané. Poukázal na emaily od polície, z ktorých vyplýva, že matka mu v roku 2020 až 2022 neumožňovala kontakt so synom. Matka sa snaží ho ohovárať a očierňovať, napriek tomu, že práve ona pokračuje v páchaní trestnej činnosti. Doložil jeho žiadosti o pomoc od rôznych vládnych inštitúcií od roku 2020, pričom už v roku 2017 mu matka neumožnila prevziať si syna. Dal do pozornosti problémy pri vycestovaní s maloletým do I., ktorého nemohol vziať so sebou a doposiaľ mu nie je umožnený kontakt so synom, čím dochádza k ich ešte väčšiemu odlúčeniu. Porušenia rozsudku z roku 2018 zo strany matky považoval za neprijateľné, pretože žiaden rodič by

nemal byť jediný deň bez toho, aby videl svoje dieťa kvôli zlému zaobchádzaniu s dieťaťom druhou stranou. Namietal, že matka mu nikdy žiadne informácie o maloletom neposkytovala a súd sa jej na tieto skutočnosti ani nespýtal. Poukázal na pripojenú emailovú komunikáciu.

14. V podaní zo dňa 26.09.2023 otec uviedol, že súd prvej inštancie v rozpore s čl. 6 a 8 CSP odmietol do spisu doplniť ním predložené dôkazy zaslané emailom. Uvedené preukazuje jeho snahu a záujem stretnúť sa a komunikovať so synom. Namietal nesprávnosť posúdenia dôkazov k výživnému, keď súd vychádzal z jeho majetku, vozidla zn. Opel Astra, ktoré je pokazené, prihladol na dom v I., ktorý je nevhodný na bývanie a byt, ktorý je zaťažený hypotékou. V čase, kedy pracoval, dosahoval príjem 800 eur brutto a jeho mesačné výdavky činili 550 eur, pričom o príjem prišiel. Má dlh na výživnom a je trestne stíhaný pre neplatenie výživného. Vyslovil názor, že súd pokračuje vo svojvoľnom zasahovaní bez toho, aby zohľadnil jeho nezamestnanosť a núti ho platiť výživné, na ktoré nemá finančné prostriedky. Súd uznal výdavky na maloletého, napriek tomu, že väčšina z nich nebola zdokladovaná, teda vychádzal len z vyjadrenia matky a nezobral do úvahy ani to, že matka má vyšší príjem a nespláca hypotéku. Spochybnil výsledky psychologického poradenstva, ktoré psychologička zobrala na ľahkú váhu, keď mali len pár stretnutí a s maloletým sa stretla iba raz. Nestotožnil sa so záverom psychologičky, ktorý naznačuje jej nízku kvalifikáciu a nekompetentnosť. Poukázal na ustanovenie § 24 ods. 5 Zákona o rodine a povinnosť súdu dbať na rešpektovanie práva dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov. Táto zásada bola v konaní porušená a nielenže sa nevyriešil spor o výchovu dieťaťa, ale ďalej sa komplikoval konflikt medzi rodičmi a dieťa bolo zbavené možnosti komunikovať s ním. Namietal, že súd neakceptoval a ignoroval ním predložené dôkazy o zablokovaní jeho čísla, korešpondenciu s inšpektorkou A. A. potvrdzujúcu, že mu matka odmieta umožniť kontakt so synom, výtlačky sms správ, ktoré nasvedčujú tomu, že matka s ním odmieta komunikovať. Súd sa neoboznámil s videozáznamami, ktoré dokazujú, že nemôže chodiť so svojím synom. Súdu prvej inštancie vytýkal, že nepripomenul matke jej povinnosť oznamovať informácie o maloletom otcovi. Počas celého procesu bol diskriminovaný a nebolo mu zaslané ani rozhodnutie súdu. Namietal zdĺhavé konanie a postup súdu prvej inštancie súvisiaci s predložením veci odvolaciemu súdu. V ostatnom zotrval na svojich tvrdeniach. Podaním zo dňa 23.11.2023 doložil do spisu odpoveď z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny o tom, že nemôže dostať podporu v nezamestnanosti, doklady potvrdzujúce jeho dlh za energie BytkomfortA a doklady potvrdzujúce existenciu hypotéky na byt, v ktorom býva. Považoval za potrebné prehodnotiť výšku výživného na maloletého.

15. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

16. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/15 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 219 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

17. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal námietkami otca, ktorými namietal porušenie jeho práva ako účastníka konania na spravodlivý proces spočívajúce v jeho diskriminácii ako cudzieho štátneho príslušníka, keď súd nevyhovel jeho žiadosti a v konaní mu neustanovil tlmočníka do španielskeho jazyka. Z obsahu spisu vyplýva, že otec podal návrh dňa 16.02.2021, v ktorom neuviedol, že by neovládal slovenský jazyk, pričom až v podaní zo dňa 16.09.2021 požiadal o priratie tlmočníka pre španielsky jazyk do konania. Jeho návrhu súd prvej inštancie vyhovel a uznesením č.k. 11P/22/2021-212 zo dňa 04.10.2021 v konaní ustanovil tlmočičku C. K. E. zo zoznamu Ministerstva spravodlivosti SR. Rovnako tak je zo spisu zrejmé, že na pojednávanie konané na súde prvej inštancie dňa 28.09.2021 nebola súdom pre krátkosť času zabezpečená tlmočička, pričom otec súhlasil, aby sa uskutočnilo pojednávanie bez tlmočníka s tým, že „ak nebude rozumieť, oznámi to súdu“. Zo zápisnice z uvedeného pojednávania nevyplýva žiadna pripomienka otca k priebehu pojednávania v súvislosti s porozumením jeho obsahu, vyjadrení účastníkov konania a obsahu predložených listín. V tejto súvislosti odvolací súd upriamuje pozornosť na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. Cdo 310/2013, z ktorého vyplýva, že „konať vo svojej materčine je právom účastníka, t.j. účastník, ktorý ovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie, môže konať v tomto jazyku, aj keď jeho materčinou je iný jazyk. Je iba na vóli účastníka, či toto právo využije“. Odvolací súd uzavrel, že pokiaľ súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 28.09.2021 pojednával so súhlasom otca bez prítomnosti tlmočičky, ktorej účasť na ďalších pojednávaniach zabezpečil, daným postupom nedošlo k porušeniu práva otca na spravodlivý proces. Podľa Ústavy

SR čl. 47 ods. 4 kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie, podľa ods. 2 (teda aj konanie pred súdmi) má právo na tlmočníka. Je teda zjavné, že v prejednávanej veci bol v konaní ustanovený tlmočník na žiadosť otca zo dňa 16.09.2021. Zároveň treba uviesť, že uznesením zo dňa 30.09.2022 č.k. 11P/22/2021-386 súd ustanovil v konaní na zabezpečenie prekladu listín (podstatných pre rozhodnutie vo veci) z jazyka slovenského do jazyka španielskeho prekladateľku C. K. E.. Súčasne okrem uvedených listín zabezpečil otcovi i preklad rozsudku súdu prvej inštancie a jeho doručenie s vyhotovením prekladu v španielskom jazyku. Z obsahu spisu vyplýva, že k ustanoveniu prekladateľky do konania pristúpil po tom, ako sa dozvedel, že otec nie je v konaní zastúpený právnou zástupkyňou. V tejto súvislosti odvolací súd prihliadal na to, že otec doložil do spisu plnú moc, ktorú udelil na zastupovanie advokátke JUDr. Zuzane Mlkvej Illýovej, PhD. advokátke, ktorá po prevzatí písomností oznámila súdu (dňa 9.9.2022), že právne zastúpenie bolo ukončené vypovedaním plnej moci dňa 18.09.2021. Zo spisu tiež vyplýva, že otcovi boli priebežne doručované všetky podstatné listinné dôkazy pre rozhodnutie vo veci prekladané do španielskeho jazyka. V súvislosti s uznesením č.k. 11P/22/2021-252 zo dňa 21.07.2022, z ktorého výroku vyplýva, že súd prvej inštancie otca vyzýval na doplnenie návrhu, odvolací súd konštatuje, že predmetné rozhodnutie nebolo preložené do španielskeho jazyka, avšak ako vyplýva z podania otca zo dňa 16.08.2022, otec na výzvu následne reagoval (podaním zo dňa 19.08.2022), avšak petit návrhu nedoplnil. Odvolací súd však zobral do úvahy podanie otca zo dňa 16.09.2021, ktorým na základe výzvy súdu prvej inštancie zo dňa 03.03.2021 (uznesenie č. k. 11P/22/2021-15) doplnil petit návrhu. Z obsahu podania otca zo dňa 16.09.2021 (doplnenie návrhu o navrhovaný petit) je zjavné, že žiadal o zníženie výživného na maloletého na sumu 80 eur mesačne, zmenu úpravy styku jeho rozšírením na prechodné obdobie štyroch mesiacov tak, že maloletý bude s otcom tráviť tri víkendy v mesiaci s tým, že následne bude zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v 15-dňových intervaloch striedania s neurčením výživného. Zároveň si otec voči matke uplatnil zaplatenie sumy 3.000 eur ako kompenzácie, v ktorej časti bol návrh otca vylúčený na samostatné konanie uznesením č.k. 11P/22/2021-214 z 5.10.2021 (ako vyplýva aj z bodu 3. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Treba uviesť, že v čase, kedy otec doplnil návrh bol právne zastúpený ním zvolenou právnou zástupkyňou, advokátkou. V neposlednom rade odvolací súd v tomto kontexte prihliadol na postup súdu prvej inštancie, ktorý napriek tomu, že otec na výzvu súdu zo dňa 03.03.2021 reagoval doplnením petitu návrhu, ktorý však nebol úplný, t.j. neobsahoval presnú špecifikáciu termínov rozšírenia styku, súd konal o tomto jeho návrhu v súlade s ustanovením § 33, § 35 a § 36 CMP, vo veci vykonal potrebné dokazovanie, vec posúdil a vyhodnotil a rozhodol meritórne aj o návrhu otca na rozšírenie styku, resp. následnom zverení maloletého do striedavej starostlivosti rodičov. Daný postup vyhodnotil odvolací súd ako súladný s ustanovením § 23 ods. 2 CMP, keď konanie vo veci starostlivosti o maloleté dieťa je konaním mimosporovým, ktoré môže začať aj bez návrhu, teda návrh podaný rodičom má možnosť modifikovať (napr. vo vzťahu k určeným časom rozsahu styku alebo termínom odovzdania maloletého dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov). Nakoľko z návrhu otca vyplynulo, že sa domáha zníženia výživného na maloletého a rozšírenia styku, resp. následnej striedavej osobnej starostlivosti o maloletého, správne si súd prvej inštancie ustálil, že v konaní je možné pokračovať (bod 48. napadnutého rozsudku), hoci otec neodstránil vady podania. Nedoručenie výzvy zo dňa 21.7.2022 na doplnenie návrhu otcovi vyhotovenej v španielskom jazyku za daných okolností nie je, podľa záverov odvolacieho súdu, spôsobilé privodiť strane zjavne nevýhodnejšie postavenie v súdnom konaní, ktoré by dosahovalo intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 3, 4 Ústavy SR, ani porušenia práva na spravodlivý proces, pretože súd prvej inštancie sa návrhom otca (vrátane doplneného návrhu podaním zo dňa 16.09.2021 a dňa 19.08.2022) zaoberal a o tomto meritórne rozhodol. Pokiaľ otec namietal, že súd prvej inštancie sa nezaoberal ním predloženými videozáznamami, ktoré preukazujú, že otec nemá možnosť kontaktovať sa s maloletým, odvolací súd udáva, že z obsahu spisu je zjavné, že v priebehu konania na súde prvej inštancie neboli otcovi takéto dôkazy predložené. Z uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil námietky otca o porušení jeho práva na spravodlivý proces na základe vyššie uvedených namietaných skutočností, ako nedôvodnú. Pre úplnosť k námietke otca o neúmernej dĺžke konania od vydania napadnutého rozsudku do predloženia spisu odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací dodáva, že k oneskorenému predloženiu spisu došlo v dôsledku potreby doručovania podaní otca (vyhotovených v slovenskom jazyku) a doručovania vyjadrení matky, u ktorých súd zabezpečoval preklad do španielskeho jazyka a tieto následne doručoval otcovi.

18. Súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie, vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver. V odvolaní neboli uvedené žiadne dôvody, ktoré by mali za následok zmenu

rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí a poukazuje na ne.

19. Hmotnoprávnou podmienkou zmeny vyživovacej povinnosti je zmena pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine), ktorú možno vymedziť ako podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu, ktorá môže byť na strane oprávneného, ako aj povinného, nie zmeny krátkodobého charakteru. O zmenu pomerov môže ísť na strane niektorého z rodičov (napr. strata alebo získanie podstatne výhodnejšieho zamestnania, závažné ochorenie, a pod.), ako aj na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote a pod. Odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, ale sú ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Pri zmene pomerov je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky výživného a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy. Súd porovnáva zmenu potrieb dieťaťa najmä vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na zdravotný stav, vek, schopnosť starať sa o seba a zohľadňuje aj pravidelné náhodné výdavky dieťaťa súvisiace so zdravotnou starostlivosťou a voľnočasové aktivity. Pri povinných osobách porovnáva a preukazuje ich aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery, dosiahnuté vzdelanie, pracovnú kvalifikáciu, alebo aj možnosti dosahovať, čo najvyšší príjem, posudzuje celkovú životnú úroveň rodičov aj s prihliadnutím na mieru ich osobnej starostlivosti o dieťa. Majetkové pomery treba vyhodnotiť komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu a jednak jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok.

20. Správne súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného na maloletého aplikoval ustanovenie § 78 ods. 1 a § 62 a nasl. Zákona o rodine a správne rozhodol, keď zamietol návrh otca v tejto časti. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí v bode 39. odôvodnenia vysvetlil aké sú zákonné podmienky pre posúdenie návrhu na zmenu výšky výživného, s daným výkladom sa odvolací súd stotožňuje a poukazuje naň. V prejednávanej veci porovnaním pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom na maloletého (určenie výživného) rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 59P/13/2017 zo dňa 24.01.2018 (právoplatným dňa 29.08.2018) bolo preukázané, že na strane maloletého nastala zmena pomerov zvýšením jeho výdavkov súvisiacich s prirodzeným rastom dieťaťa a jeho vývinovými potrebami a zmenou stupňa školského vzdelávania, keď v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie bol žiakom 6. ročníka základnej školy (II. stupeň). V čase poslednej úpravy výživného išlo o žiaka 1. ročníka základnej školy, keď jeho požiadavky na denné potreby boli nižšie. Pokiaľ otec poukazoval na matkou vyčíslené náklady na maloletého sumou 50 eur a neskôr sumou 112 eur mesačne a namietal, že matka náklady nepreukázala, odvolací súd na dané argumenty neprihliadal. V prvom rade udáva, že odôvodnenými potrebami dieťaťa sú bežné potreby, t.j. náklady na stravu, ošatenie, školské a mimoškolské aktivity a aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale zároveň sú pre vývoj dieťaťa prospešné. Bežné náklady na stravu, hygienu, ošatenie, obuv nie je matka povinná preukazovať pokladničnými bločkami, pretože ich výška je známa a vychádza zo všeobecných cien tovarov primeraných veku dieťaťa. Matka vyčísliła náklady na odôvodnené potreby maloletého mesačne sumou na stravu 75 eur, oblečenie a obuv 94,80 eur, drogériu 8,93 eur, ktoré sumy odvolací súd považoval za primerané s výnimkou platieb za oblečenie a obuv, ktoré ustálil sumou 70 eur mesačne. Do nákladov dieťaťa patrí aj pomerná časť platieb za bývanie odvíjajúca sa od počtu osôb bývajúcich v jednej domácnosti. V tomto prípade pomerný výdavok na dieťa činí 90,24 eur mesačne (t.j. poplatok za zálohový predpis 261,36 eur, elektrina 33 eur, UPC 36,60 eur, spolu činí 330,96 eur : 4 osoby, výška platieb je obsiahnutá v bode 16. napadnutého rozsudku). Ďalšie náklady pozostávajú z platieb za stravu v škole vo výške 37 eur (matka preukázala), platby za školské pomôcky a potreby, ktoré matka vyčísliła v primeranej výške 12,86 eur mesačne a poplatky za ZRPŠ a triedny fond. Maloletý sa venuje mimoškolskej športovej aktivite, za ktorú matka mesačne hradí poplatok vo výške 35 eur (do augusta 2022 činil poplatok 25 eur mesačne) ako vyplýva z potvrdenia ŠK Vrakuňa. Je nesporné, že maloletý je v lekárskej starostlivosti ortopéda (za ortopedické pomôcky matka vynakladá sumu 16,60 eur na pol roka, t.j. 2,76 eur mesačne), stomatóloga (poplatok činí 50 eur na rok, t.j. 4,16 mesačne) a v prípade ochorenia mu musí tiež zabezpečiť lieky. Okrem týchto výdavkov je maloletému potrebné hradiť platby v súvislosti s aktivitami vo voľnom čase, prázdninovými a dovolenkovými pobytmí, výletmi, športovou výbavou, cestovným a pod. (všetky náklady maloletého sú obsiahnuté v bode 11. napadnutého rozsudku). Na základe uvedeného odvolací súd ustálil náklady na odôvodnené potreby maloletého len v nevyhnutnom

rozsahu za stravu, ošatenie, hygienu, stravu v škole, poplatky v škole a zdravotnú starostlivosť vo výške 335,95 eur. Zdôrazňuje, že ide len o časť nákladov maloletého, ktoré nezahŕňajú platby vynakladané v súvislosti s trávením voľného času, dovoleníek a pod.. Z uvedeného je nepochybne zjavné, že náklady na potreby maloletého sa v porovnaní s obdobím, kedy súd rozhodol naposledy o výživnom, zvýšili, a možno súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že na strane maloletého došlo ku zmene pomerov tak, ako to vyhodnotil v bode 44. a 45. napadnutého rozsudku.

21. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie vo vzťahu k porovnaní pomerov na strane rodičov od poslednej úpravy výživného dospejúc k záveru, že zmena pomerov nie je dôvodom pre zmenu výšky výživného. V konaní bolo preukázané, že príjem matky narástol od roku 2018 zo sumy 660 mesačne na sumu 879 eur mesačne v priemere netto, matka nadobudla do vlastníctva osobné motorové vozidlo, iná vyživovacia povinnosť jej nepribudla. Vykonaným dokazovaním zistené pomery na strane matky a ich vyhodnotenie vyplýva z bodov 16. a 44. napadnutého rozsudku. Pokiaľ ide pomery na strane otca, týmito sa veľmi podrobne zaoberal súd prvej inštancie, ktorý v bode 13. rozsudku podrobne špecifikoval príjmy otca a jeho majetkové pomery a v bode 45., 46. a 47. napadnutého rozsudku tieto vyhodnotil, s ktorými závermi sa odvolací súd plne stotožnil a poukazuje na ne. Zároveň dopĺňa, že na argumenty otca o strate zamestnania a príjmu, keď mu pracovný pomer, ktorý mal uzavretý na dobu určitú, skončil, nemožno prihliadať. Otec si bol vedomý ukončenia pracovného pomeru a mal si svoje záležitosti zariadiť tak, aby si zabezpečil príjem, z ktorého bude pokrývať náklady nielen na svoje potreby, ale aj potreby svojho maloletého dieťaťa. Treba zdôrazniť, že prvoradou povinnosť rodiča je prispievať na výživu maloletého dieťaťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť. Je teda povinnosťou otca zabezpečiť si príjem, či už uzatvorením pracovnej zmluvy alebo formou brigádnickej činnosti tak, aby realizoval platby titulom výživného na maloletého. V konaní neboli preukázané na strane otca žiadne okolnosti, ktoré by ho diskvalifikovali vo výkone práce, ani žiadne zdravotné obmedzenia trvalého charakteru, ktoré by mu nedovoľovali pracovať. Ani argument otca týkajúci sa ukončenia jeho podnikateľských aktivít a straty príjmov z reštaurácie alebo prenájmu bytu, nie je dôvodom na zníženie výživného na maloletého v otcom navrhovanom rozsahu. Suma výživného 80, 50 alebo 40 eur pre dieťa vo veku 11 rokov (ktorý mal v čase vyhlásenia rozsudku) v žiadnom prípade nie je primeraná a nezodpovedá výdavkom na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, pričom uvedená suma je na hranici minimálneho výživného na maloleté dieťa. V danej veci sa odvolací súd stotožnil s názorom, že otec má schopnosti a možnosti dosahovať príjem, z ktorého dokáže prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150 eur mesačne. Zhodný názor so súdom prvej inštancie zdieľa odvolací súd aj so závermi vo vzťahu k hodnoteniu splátok úveru a majetkových pomerov otca (nehnuteľnosť v I.). Ani otcom prezentovaná jeho nezamestnanosť a predkladané listiny týkajúce sa toho, že nemá nárok na príspevok v nezamestnanosti, nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku znížením výživného na maloletého, ktorého pôvodne určená výška zohľadňuje náklady na odôvodnené potreby dieťaťa a schopnosti a možnosti otca (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine).

22. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o rodine"), ak sa menia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

23. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie aj vo vzťahu k časti, ktorou súd zamietol návrh otca na rozšírenie styku s maloletým, resp. následné zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Hoci z podania označeného ako doplnenie odvolania vyplýva odvolací petit, ktorým otec žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že bude uznaná skutočnosť, že matka nerešpektuje a nedodržiava rozhodnutie súdu z roku 2018 o styku, maloletému zakazuje komunikovať s otcom a vytvára prekážky v tejto komunikácii a žiadal zaviazať matku k dodržiavaniu súdneho rozhodnutia a nevytváraníu prekážok pri styku otca s maloletým, odvolací súd považoval, vzhľadom na obsah odvolania a s poukazom na ustanovenie § 65 a § 66 CMP, za potrebné preskúmať rozsudok aj v tejto časti.

24. Pokiaľ ide o návrh otca na zmenu úpravy styku a následné zverenie maloletého do starostlivosti otca súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie, vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver. V odvolaní neboli uvedené žiadne dôvody, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v tomto napadnutom výroku. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti. V prvom rade je

potrebné uviesť, že v konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa súd primárne prihladá na záujem dieťaťa a jeho ochranu. Na základe vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie dospel aj odvolací súd k záveru, že nie je dôvodná zmena rozhodnutia súdu prvej inštancie o styku otca s maloletým, ani zmena v otázke zverenia maloletého v zmysle návrhu otca, keď pre takéto rozhodnutie nie sú splnené podmienky. Treba zdôrazniť, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č.k. 27P/101/2018-104 zo dňa 24.01.2018 súd oprávnil otca stretávať sa s maloletým A. B. každý nepárny týždeň v utorok a štvrtok od 15.00 hod do 19.00 hod, každý párný týždeň v piatok od 15.00 hod do 19.00 hod, v sobotu od 10.00 hod do 19.00 hod a v nedeľu od 10.00 hod do 17.00 hod, počas Vianočných sviatkov v nepárnom roku od 23.12. od 9.00 hod do 24.12. do 17.00 hod a od 1.1. od 14.00 hod do 6.1. do 18.00 hod a v párnom roku od 24.12. od 17.00 hod do 1.1. do 14.00 hod, počas letných školských prázdnin od 1.7. od 10.00 hod do 15.7. do 19.00 hod a od 1.8. od 10.00 hod do 15.8. do 9.00 hod. stým, že miestom odovzdania a prevzatia dieťaťa je miesto bydliska matky. Citované rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.07.2019 je pre účastníkov záväzná, sú povinní na základe neho plniť a rešpektovať ho. Daným rozsudkom má otec zachované právo styku, právo budovať a rozvíjať si s maloletým vzťah a maloletý má zabezpečené právo na udržiavanie rodinných väzbov s odlúčeným rodičom, právo na kontakt s druhým, nerezidenčným rodičom, právo na rodinu a rozvíjanie vzťahu so svojim otcom (čl. 7, 8, 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Je nesporné, že medzi rodičmi došlo k narušeniu komunikácie a od roku 2020 dochádzalo k problémom pri snahe otca realizovať styk s maloletým. Medzi rodičmi pretrváva konflikt a ich neschopnosť spoločne korektné komunikovať, keď sa navzájom obviňujú a nedokážu sa odosobniť od problémov, ktoré riešili v minulosti, pričom ani intervencia psychológov a zariadenia určeného súdom na realizáciu výchovného opatrenia (ÚPSVaR Bratislava, referát poradensko-psychologických služieb) nepriniesli žiadaný efekt, vzhľadom na postoj rodičov, ktorý je nezmenený. Ich konfliktný a nekorektný vzťah má významný vplyv na maloletého, ktorý vníma a prežíva spory rodičov. Každý z rodičov sa k realizácii styku vyjadroval odlišne a nedokázali dospieť ku žiadnemu konsenzu. Matka argumentovala tým, že otec ani v minulosti nemal podmienky na styk so synom, stretnutia sa realizovali v prítomnosti priateľiek a partneriek otca a maloletý začal otca odmietať. Uviedla, že syn má otca rád, ale necíti v ňom istotu a stabilitu, vzhľadom na spôsob jeho života. Otec deklaroval jeho záujem o styk so synom, jeho právo na trávenie ich spoločného času a budovanie väzieb, právo vytvoriť si s maloletým prázdninový program a vziať ho aj do zahraničia, odkiaľ pochádza s tým, že matka mu kontakt s maloletým neumožňuje, čím porušuje zákon a právoplatný rozsudok súdu o styku. Skutočnosť, že styk otca s maloletým sa nerealizuje je nepochybná, keď uvedené potvrdil aj maloletý, pričom snaha otca a jeho záujem o styk je zjavná z predloženej emailovej komunikácie otca s A. A. a tiež z sms správ. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď na pojednávaní dňa 28.09.2023 ex offa začal konanie (§ 23 CMP) o uloženie výchovného opatrenia, k tomuto opatreniu aj pristúpil a uznesením č.k. 11P/144/2021-21 zo dňa 23.11.2021 uložil rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na ÚPSVaR Bratislava, Učiteľská 2, referát poradensko-psychologických služieb, v rozsahu 20 hodín pre každého z rodičov. Účelom výchovného opatrenia bolo zlepšenie komunikácie rodičov a akceptácie postavenia druhého rodiča, ako aj posilnenie vzťahu medzi maloletým a otcom a obnovenie pravidelného styku maloletého s otcom bez prítomnosti matky. Ako vyplýva zo Záverečnej správy z psychologického poradenstva zo dňa 22.6.2022 výchovné opatrenie sa realizovalo od 8.2.2022 formou individuálneho poradenstva s otcom (2 hodiny) s matkou (3 hodiny), spoločné dyadické stretnutia v rozsahu 4 hodín (spolu 10 a pol hodín) a s maloletým bolo absolvované jedno stretnutie. V správe je konštatované, že na žiadosť maloletého sa dňa 20.06.2022 uskutočnilo stretnutie v prítomnosti matky, otca, psychologičky, kolíznej opatrovníčky a maloletý na stretnutí opakovane uviedol, že s otcom nechce tráviť spoločný čas, necíti sa v jeho prítomnosti príjemne a nemá záujem s ním nikde chodiť, otca konfrontoval s dôvodmi, prečo sa s ním nechce stretávať a nadobúdala dojem, že ho otec nepočúva. Podľa správy psychologičky A. A. J. momentálne nastavenie maloletého neumožňuje obnovenie jeho styku s otcom, ktoré odmieta. Zo záverov správy je zjavné, že na stretnutí sa rodičia zhodli, že situácia nie je priaznivá, nemajú pocit zmeny z ich strany, ich komunikácia sa nezlepšila a styk maloletého s otcom sa neobnovil, preto momentálne nastavenie rodičov voči sebe neumožňuje naplniť cieľ výchovného opatrenia. Z uvedeného dôvodu došlo zo strany úradu k ukončeniu poradenského procesu výchovného opatrenia. Odvolací súd vyhodnotil za správny aj postup súdu prvej inštancie, ktorý pristúpil k zisťovaniu názoru maloletého dňa 23.09.2022, ktorého sa napokon sám dožadoval. Zisťovanie názoru maloletého dieťaťa je jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý je predmetom posúdenia a vyhodnotenia súdom pri jeho rozhodovaní. Daný postup súdu bol v súlade s ustanovením § 38 CMP, pričom treba uviesť, že maloletý bol v čase jeho vypočutia vo veku, kedy dieťa dokáže vyjadriť svoje pocity, potreby, želania, svoj vzťah ku každému z rodičov. Pokiaľ otec namietal, že súd prihládala len na názor maloletého, ktorý nemôže byť jediným

dôkazom v konaní, odvolací súd danú námietku nevzal do úvahy. Z odôvodnenia rozsudku jednoznačne vyplýva akým spôsobom súd vyhodnotil vykonané dôkazy v konaní vo vzťahu k otázke rozšírenia styku maloletého s otcom alebo pre zmenu zverenia. V súvislosti so zisťovaním názoru maloletého považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že stanovisko dieťaťa k realizácii styku s otcom bolo jednoznačne odmietavé, čo zdôvodňoval negatívnymi zážitkami s otcom, hádkami rodičov, privolaním polície, nepríjemnými situáciami pri prespávaní u otca, striedaním partneriek otca, a skutočnosťou, že „otec nepočúva, že sa s ním nechce stretnúť. Maloletý uviedol, že teraz sa s otcom nestretáva vôbec a ani si to nevie predstaviť, dal mu šancu, aby sa zmenil, ale klamal ho. Nechce striedavú starostlivosť, v minulosti si prial, aby boli normálnou rodinou, zdraví a šťastní, teraz si nepraje stretnutia s otcom“. Odvolací súd nespochybňuje právo otca na realizáciu styku s maloletým, ktorú má zabezpečené právoplatným a vykonateľným rozsudkom súdu. V danej prejednávanej veci však aj odvolací súd považoval za potrebné prihliadnuť jednak na výsledok realizovaného výchovného opatrenia a tiež na zisťovaný názor dieťaťa, keď je nesporné, že za situácie, kedy maloletý otca odmieta, nie je vhodné pristúpiť k rozšíreniu styku otca s maloletým, ktorý je napokon nastavený intenzívne počas bežného roka a v širokom rozsahu počas zimných a letných školských prázdnin. Rovnako tak za okolností, kedy komunikácia rodičov nie je korektná a primeraná, a táto zafraňuje maloletého, ktorý konflikt rodičov vníma, by bolo len samotné rozširovanie styku kontraproduktívne, naviac ak maloletý je nastavený voči otcovi negatívne. Dané okolnosti preto súd prvej inštancie správne posúdil a vyhodnotil, keď návrh otca na rozšírenie styku a zmenu zverenia zamietol. Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že otec sám navrhoval v úvode dodržiavať režim nastaveného styku s maloletým a tento postupne rozšíriť s cieľom dosiahnuť striedavú starostlivosť v pravidelnom režime striedania. Z uvedeného možno vyvodiť predpoklad, že otec si je vedomý toho, že v prvom rade je potrebné pristúpiť k obnoveniu styku a až následne možno uvažovať o zmene zverenia. Odvolací súd považuje za potrebné pre vysvetlenie doplniť, že pre rozhodnutie v tomto konaní postačovali súdu vykonané dôkazy, keďže rozšírenie styku ani zmena zverenia za daného nastavenie rodinných vzťahov a maloletého nepripadá do úvahy. Je však nepochybné, že otec má právo na styk so svojim synom, právo podieľať sa na jeho výchove a starostlivosti a tohto práva sa môže dožadovať podaním návrhu na výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. CMP), v ktorom konaní súd má možnosť uložiť rodičom povinnosť zúčastniť sa mediácie (§ 381 CMP) s cieľom dosiahnuť dobrovoľné plnenie, prípadne pristúpiť k sankciám vo vzťahu k osobe, ktorá neplní na základe právoplatného exekučného titulu. S ohľadom na tvrdenie otca o pozitívnych prejavoch maloletého voči nemu a vyjadrenie matky, že maloletý má otca rád, odvolací súd dáva obom rodičom do pozornosti, že k maloletému musia zvoliť citlivý a empatický prístup, pričom ich spolupráca je nevyhnutná. Ak sa teda otec dožaduje uloženia povinnosti matke dodržiavať právoplatný rozsudok súdu o styku s maloletým a uznanie tohto rozsudku, deklarovanie tejto povinnosti matky a jeho uznania vo výroku rozsudku je nedôvodné, vzhľadom na samotnú existenciu exekučného titulu, ktorého plnenia, ak nie je zo strany matky rešpektované, sa má otec právo domáhať súdnou cestou v konaní o výkon rozhodnutia, ktorý návrh nakoniec podal, pričom konanie o výkon rozhodnutia prebieha na Mestskom súde Bratislava II. pod sp. zn. 11Em/1/2024. V danej prejednávanej veci však, vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania, výsledky výchovného opatrenia, nevhodnú komunikáciu rodičov a zistený názor maloletého, nie je dôvodné rozhodovať o zmene styku, ani zmene formy starostlivosti o maloletého (§ 26 Zákona o rodine). Za daných okolností nebolo dôvodné vykonávať rozsiahle dokazovanie ani pre zistenie podmienok pre postup podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine (zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov), keďže je nespochybniteľné, že maloletý má stabilné prostredie v domácnosti matky, ktorá je pre neho preferenčným rodičom a vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by zmena starostlivosti o maloletého, t.j. zmena jeho rodinného, sociálneho a výchovného prostredia bola pre neho prijateľná. Napokon zmena zverenia a ani rozšírenie styku by nebolo aktuálne v súlade so záujmom maloletého, keď v prvom rade je potrebné pracovať na obnove vzťahu maloletého k otcovi a najmä obnove pravidelného realizovania styku otca s maloletým v zmysle právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 27P/101/2018-104 zo dňa 24.01.2018.

25. Odvolací súd postupujúc v súlade s ustanovením § 65 a § 66 CMP (s prihliadnutím na námietky otca k procesnému postupu súdu) sa zaoberal aj prieskumom výroku napadnutého rozsudku v časti, ktorou súd prvej inštancie zamietol návrh otca na odobratie cestovného pasu maloletého matke. Po preskúmaní napadnutého rozsudku aj v súvislosti s týmto výrokom dospel odvolací súd k záveru o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti, s ktorým rozhodnutím, dôvodmi a závermi sa stotožňuje a poukazuje na ne (§ 387 ods. 2 CSP).

26. V súvislosti s námietkami otca o nedostatočne vykonanom dokazovaní, resp. nevyhovení jeho návrhu na pribratie iného psychológa do konania odvolací súd poukazuje na správne závery súdu prvej inštancie (bod 50. odôvodnenia napadnutého rozsudku), s ktorými sa stotožňuje považujúc daný návrh otca za nedôvodný. Rovnako tak návrh na nariadenie znaleckého dokazovania by nepriniesol za vyššie uvedenej situácie v rodine a nastavení maloletého žiadaný výsledok, bol by nevhodný a zbytočne by predĺžil konanie. Skutočnosť, že súd nenariadil znalecké dokazovanie nasvedčuje o tom, že daný postup nepovažoval za dôvodný. Za nadbytočné považoval odvolací súd aj v rámci odvolacieho konania doplniť dokazovanie v zmysle znaleckého dokazovania, keďže výsledky vykonaného dokazovania postačovali pre rozhodnutie o návrhoch otca.

27. Odvolací súd na podanie matky zo dňa 14.07.2023 a emailové podania otca zo dňa 06.09.2023 neprihliadal a ostatným účastníkom konania ich nedoručoval v súlade s ust. § 374 ods. 3 CSP. Z dôvodu efektívnosti, účelnosti a rýchlosti odvolacieho konania aplikoval pravidlo, podľa ktorého sa tzv. ďalšie podania strán doručujú len vtedy, ak je to nevyhnutné na zachovanie práva účastníkov konania na spravodlivý proces. V prípade podania matky ide o podanie, v ktorom sa matka len pridriavala svojich doterajších vyjadrení a toto podanie neobsahuje žiadne nové a podstatné skutočnosti. Pokiaľ ide o emailové podanie otca, uvedené odvolací súd vyhodnotil ako opakujúce sa, keď dôkazmi predloženými v konaní na súde prvej inštancie otec poukazoval na nemožnosť realizácie styku s maloletým, ktoré dôkazy boli pri rozhodovaní zohľadnené a vyhodnotené. Na predložené podania otca odvolací súd neprihliadal, pretože tieto nepreukazujú nové skutočnosti, ale len osvedčujú, že v rodine naďalej pretrváva identická situácia.

28. Záverom odvolací súd poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378, § 219 ods. 3 CSP a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolatelia, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci LinoCarlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp. zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

29. Pokiaľ otec v odvolacom návrhu žiadal o uloženie informačnej povinnosti matke, odvolací súd sa týmto návrhom nezaoberal, pretože uloženie informačnej povinnosti matke nebolo predmetom konania na súde prvej inštancie, keď takýto návrh otec nepodal ani v konaní na súde prvej inštancie a ani v odvolacom konaní. Predmetom odvolacieho konania je rozhodovanie o odvolaní otca voči napadnutému rozsudku, ktorým súd zamietol návrh na zníženie výživného, zamietol návrh na zmenu úpravy styku, resp. zmenu zverenia a zamietol návrh na odobratie cestovného pasu matke. Z uvedeného dôvodu nemôže byť predmetom odvolacieho konania nový návrh otca, t.j. návrh na uloženie informačnej povinnosti matke. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že otec ako rodič má právo byť informovaný o podstatných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa a je povinnosťou matky otcovi poskytovať informácie o maloletom. V prípade, ak si matka túto povinnosť neplní, má otec možnosť domáhať sa uloženia tejto povinnosti matke súdnou cestou, t.j. podaním nového návrhu. Zároveň odvolací súd dáva do pozornosti otca, že ako rodič a zákonný zástupca maloletého má právo informovať sa o školských, vzdelávacích výsledkoch maloletého a jeho školských aktivitách v školskom zariadení, ktoré navštevuje a o jeho zdravotnom stave u všeobecného lekára, v ktorého zdravotnej starostlivosti je maloletý vedený.

30. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh otca na zníženie výživného, zamietol návrh na rozšírenie styku, resp. zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a zamietol návrh otca na odobratie cestovného pasu maloletého matke potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne a právne správny.

31. Súd prvej inštancie správne rozhodol o trovách konania, keď pri rozhodovaní aplikoval ustanovenie § 52 CMP.

32. Návrhom doručeným dňa 19.02.2024 na Mestský súd Bratislava II. (označeným ako „Návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II č.k. 27P/101/2018-104 zo dňa

25.03.2019), uznesením Mestského súdu Bratislava II č.k. 11Em/1/2024-11 zo dňa 21.02.2024 vylúčeným na samostatné konanie a postúpeným Krajskému súdu v Trnave (dňa 28.02.2024) ako odvolaciemu súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 15CoP/77/2023 vo veci odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 16.11.2022, č.k. 11P/22/2021-433, sa otec domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým odvolací súd matke uloží povinnosť odovzdať maloletého otcovi do striedavej osobnej starostlivosti tak, že maloletý bude v starostlivosti otca dva mesiace a v starostlivosti matky dva mesiace. Otec návrh odôvodnil tým, že matka nerešpektuje rozsudok Okresného súdu Bratislava II č.k. 27P/101/2018-104 zo dňa 25.03.2019, tento nedodríava po dobu štyroch rokov, stavia maloletého proti nemu, ohovára ho a šíri o ňom nepravdivé informácie v snahe docieľiť, že maloletý bude mať k nemu negatívny postoj. Poukázal na právo dieťaťa pravidelne udržiavať osobné vzťahy a priame kontakty so svojim otcom a matkou, na potrebu zohľadniť najlepší záujem dieťaťa a podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, povinnosť súdu dbať na rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a rešpektovanie práva na pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny osobný styk s rodičmi. Žiadal, aby bola matke uložená povinnosť podrobiť sa vykonateľnému právoplatnému rozsudku o styku otca s maloletým, upozorniť ju na následky neplnenia povinnosti určenej rozhodnutím súdu, uložiť matke pokutu vo výške 1.000 eur a zastaviť negatívny vplyv matky a jej príbuzných na dieťa a podnecovanie dieťaťa proti otcovi (ktorá časť návrhu zostala predmetom konania o výkon rozhodnutia). Uviedol, že po rokoch, počas ktorých nemal možnosť byť so synom z dôvodu marenia spravodlivosti a svojvoľného zásahu súdu v prospech únosu maloletého matkou, žiada o rešpektovanie práva rodiny a zákonov vzťahujúcich sa k danej problematike.

33. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

34. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

35. Podľa § 362 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré je možné začať bez návrhu.

36. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

37. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. V konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení rodičov, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

38. Z dikcie Civilného sporového poriadku v § 325 a nasledujúcich je zrejmé, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje súd prvej inštancie, pričom s poukazom na § 2 ods. 1 CMP predstavuje § 362 CMP výnimku z tejto všeobecnej konštrukcie kreovanej v sporovom konaní. Z hľadiska účelu, ktorý plní neodkladné opatrenie v režime Civilného mimosporového poriadku sa vyžaduje za istých okolností potreba rýchlej a okamžitej ochrany, keď aj odvolací súd môže sám rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo takéto neodkladné opatrenie sám nariadiť, ak dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre jeho nariadenie v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Využitie predmetného ustanovenia odvolacím súdom by z hľadiska aplikácie malo prichádzať do úvahy len ako ultima ratio, t.j. ako posledné možné riešenie. Rovnako prísne by mal súd hodnotiť aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pokiaľ je podaný v štádiu odvolacieho konania.

39. Vychádzajúc z obsahu kompletného spisového materiálu vzťahujúceho sa k veci starostlivosti o maloleté dieťa a z obsahu návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia odvolací súd dospel k záveru, že otec žiadnym spôsobom neosvedčil naliehavú potrebu neodkladnej úpravy pomerov v odvolacom konaní. Argumenty, ktoré uviedol v návrhu sa týkajú skutočnosti, že matka mu bráni v styku s maloletým, napriek existencii právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Bratislava II. č.k. 59P/13/2017 zo dňa 24.01.2018. Odvolací súd nespochybňuje, že maloleté dieťa má právo na starostlivosť a výchovu zo strany oboch rodičov a je právom dieťaťa aj otca realizovať spoločné stretnutia. V tejto súvislosti je potrebné vziať do úvahy, že právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu o styku otca s maloletým je predmetom konania o výkon rozhodnutia (§ 370 CMP) iniciovaného otcom. Skutočnosť, že styk otca s maloletým sa riadne nerealizuje, nezakladá dôvod pre vyhoviecie návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní o odovzdaní maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, pretože daná otázka je predmetom prieskumu v odvolacom konaní, v ktorom odvolací súd preskúmal správnosť postupu súdu prvej inštancie a vyhodnotil všetky odvolacie námietky otca, tak ako je to uvedené vyššie. Je potrebné uviesť, že otec v podstate v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní a v podanom odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie uvádzal identické dôvody. V tomto kontexte odvolací súd udáva, že podľa jeho názoru, zákonodarca nemal na mysli nariadením neodkladného opatrenia počas odvolacieho konania preklenúť obdobie, pokiaľ bude o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodnuté. Odvolací súd nezistil takú nevyhnutnú potrebu úpravy pomerov maloletého a ohrozenie jeho záujmu, ktorá by bola dôvodom pre vyhoviecie návrhu otca postupom podľa § 367 ods. 1 CMP.

40. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní odvolací súd zamietol ako nedôvodný, pretože neboli splnené podmienky pre jeho nariadenie, ktorým cieľom je ochrana ohrozeného záujmu dieťaťa. Ani nespokojnosť rodiča s rozhodnutím súdu prvej inštancie nie je dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia. V odvolacom konaní nebolo možné vykonať zásah do rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej bez preskúmania napadnutého rozhodnutia a odvolania otca, keď bolo potrebné zabezpečiť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. V konečnom dôsledku odvolací súd poukazuje na výrok I. tohto rozsudku, ktorým potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, teda aj vo výroku, ktorým zamietol návrh otca na rozšírenie styku, resp. zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

41. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 CMP s použitím ustanovenia § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom žiaden z účastníkov nepodal návrh na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 57 CMP.

42. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).